

Nordland Fylkeskommune
Postmottak
Fylkeshuset
8048 BODØ

Dato: 02.07.2015
Saksbehandler: Arne Opheim
Telefon direkte: 75555071
Deres ref.:
Løpenr.: 50434/2015
Saksnr./vår ref.: 2015/2931
Arkivkode: N41

Høring – regionale ruteflyvninger i forbindelse med ny anbudsperiode fra 1. april 2017 - – Deres ref: 15/26093

Det vises til høringsbrev fra Nordland Fylkeskommune 13.05.2015 der Bodø kommune inviteres til å gi innspill i forbindelse med utformingen av FOT-anbudene.

Forpliktelser til offentlig tjenesteytelse (FOT)

FOT er et tilskudd til regionale flyruter på strekninger i Norge der markedet alene ikke sikrer tilfredsstillende transportstandard. Ordningen fungerer slik at myndighetene tar aktuelle ruter ut av det frie markedet, pålegger forpliktelser til offentlig tjenesteytelse og kjøper flyrutetjenester etter anbudskonkurranse.

Interne reiser i Nordland

Det vises til Avinors rapport «Fakta og samfunnsnytte for Lofoten Vesterålen lufthavner 2014» og «Fakta og samfunnsnytte for Helgeland lufthavner 2014».

Bodø er fylkeshovedstad og vertskap for viktige statlige og regionale etater, næringslivstjenester og helsetjenester som etterspørres i store deler av Nordland fylke.

Analysen viser at mer enn 60 % av reisende med fly fra Lofoten og Vesterålen har Bodø som reisemål. For lufthavner på Helgeland er andelen lavere samtidig som helsereiser utgjør en relativt stor andel av reiser til Bodø. Videre viser beregninger gjort med Nasjonal persontransportmodell at mer enn 70 % av alle personreiser over sju mil i Norge foregår innen egen landsdel.

For Nordland som helhet er det viktig med god kommunikasjon til det sentrale Østlandet. I dag ivaretas denne kommunikasjonen av en kombinasjon av regionale og nasjonale flyselskaper, der Bodø lufthavn fungerer som et nav mht. å sikre et omfattende rutetilbud sørover.

Oppsummert er opprettholdelse av eksisterende FOT-ruter i Nordland viktig blant annet av hensyn til:

- regionens næringsliv, dets rammebetingelser og konkurransekraft
- statlige og regionale fylkesfunksjoner i Bodø
- kommunikasjon fra regionen til det sentrale Østland
- pasienttransport internt i fylket men til/fra nasjonale behandlingssenter
- regionens utdanningstilbud

Plan og samfunn

Postadresse:
Postboks 319, 8001 BODØ
Besøksadresse:

Telefoner:
Sentralbord: 75 55 50 00
Ekspedisjon: 75 55 50 00
Telefax:

Elektroniske adresser:
postmottak@bodo.kommune.no
arne.opheim@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Orgnr.:
972 418 013
Bankkonto:
4500 55 00080

Med utgangspunkt i ovennevnte foreslår Bodø kommune:

- at eksisterende FOT-ruter i Nordland opprettholdes
- at Bodø lufthavn opprettholdes som knutepunkt for FOT-ruter i Nordland
- at eksisterende FOT-ruter flyttes over til ny lufthavn ved en reduksjon av antall lufthavner (f.eks. fra Narvik Framnes lufthavn til Evenes lufthavn)

Røst-Bodø

Det vises til rapporten «*Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*» utarbeidet av Møreforskning Molde AS og Transportøkonomisk Institutt (TØI) der det foreslås åpnet for bruk av helikopter for FOT-ruten Bodø – Røst.

Røst har en ekstrem geografisk lokalisering 10 mil ut i havet vest for Bodø. Røst har sin tyngste administrative tilhørighet til Salten (politi, sykehus, rettsvesen og kirkeforvaltning) og de fleste ungdommer fra Røst går på videregående skole i Bodø. I tillegg har Røst og Bodø et utstrakt samarbeid som blant annet innebærer felles offentlig tjenesteproduksjon og utveking av produkter og næringslivstjenester.

Kommunene er derfor helt avhengig av et robust flytilbud mellom Bodø og Røst med god regularitet, god punktlighet, tilstrekkelig passasjerkapasitet samt muligheter for å sende gods med flyfrakt. Den eneste alternative reisemåte til fly mellom Røst og Bodø er ferge ca. 4 timer over åpent hav.

Røst har også et utstrakt samarbeid med Lofoten, spesielt innen turisme, og er avhengig av at flyruten Bodø – Leknes – Røst opprettholdes. Denne ruten vil falle bort dersom man innfører helikopterruter mellom Bodø og Røst.

Med bakgrunn i ovennevnte foreslår Bodø kommune at krav om at FOT-ruten Bodø-Røst opereres med fly opprettholdes.

Stokmarknes-Bodø, Leknes-Bodø

Kjøp av FOT-ruter skal i følge regelverket kunne begrunnes med at ruten betjener en randzone for den økonomiske utviklingen i regionen der lufthavnen ligger. Imidlertid er kriteriene for når og hvor FOT skal kunne tilbys relativt vide (jfr. EU Regulation 1008/2008). Jfr. regelverket kan ordningen teoretisk benyttes på flyruter med opp til flere hundre tusen passasjerer.

I «*Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge*» foreslås ruten Bodø - Leknes omgjort til en kommersiell rute. Leknes lufthavn ligger geografisk i tilknytning til Svolvær-, Stokmarknes- og Andøya lufthavner der Stokmarknes lufthavn som den eneste av disse ikke har FOT-ruter.

Avinors rapport «*Fakta og samfunnsnytte for Lofoten Vesterålen lufthavner 2014*» viser at Stokmarknes lufthavn sammenlignet med omkringliggende lufthavner utmerker seg på følgende måte:

- a) Betydelig høyere billettpriser
- b) Lavere andel fritidsreiser
- c) Stokmarknes lufthavn har 50 % eller lavere reisefrekvens pr innbygger enn de andre lufthavnene i Lofoten og Vesterålen

Dette viser at et tilsynelatende godt markedsgrunnlag lokalt ikke nødvendigvis er tilstrekkelig for å sikre et godt tilbud til de reisende. Omkringliggende lufthavner med FOT-ruter synes å forsterke dette fordi operatøren, på grunn av sine FOT-forpliktelser på de omkringliggende lufthavnene, ved kapasitetsproblemer, ikke har annet valg enn å redusere rutetilbudet på Stokmarknes. I tillegg synes ikke markedsgrunnlaget som en eller to regionale kommersielle lufthavner gir tilstrekkelig til at andre aktører etablerer seg.

På Stokmarknes lufthavn er det følgelig i perioder underdekning av ledige flyseter med til tider lange ventelister for å fly til Bodø. Punktene a, b og c ovenfor kan i stor grad relateres til dette.

En dissonans mellom tilbud og etterspørsel kan i ytterste konsekvens virke konkurransevridende i negativ retning for lokalt næringsliv. I tillegg viser Avinors rapport tendenser til at fritidsreisende prises ut av markedet.

Med utgangspunkt i ovennevnte foreslår Bodø kommune:

- ruten Bodø – Leknes beholdes som FOT-rute
- konsekvenser for Leknes lufthavn ved innføring av helikopterruter mellom Bodø og Røst utredes i en eventuell vurdering av FOT-ruten Bodø – Leknes.
- Bodø - Stokmarknes inkluderes som FOT-rute
- FOT-rutene i Værøy, Røst, Lofoten og Vesterålen ses i sammenheng

Vurdering av antall FOT-ruter

For befolkningen i Nordland fremstår tilgang til regionhovedstad og til en regional flyplass med direkteruter til Sør-Norge samt til medisinsk behandling minst på regionsykehushnivå som svært relevante transportstandardkriterier.

Dersom antall FOT-ruter vurderes redusert, ber Bodø kommune om at følgende utredes grundig som en del av en slik prosess:

- Konsekvenser for rutetilbud til/fra Oslo generelt i Nordland
- Konsekvenser for næringslivet i Salten, Lofoten, Helgeland og Nordland som helhet.
- Konsekvenser for Bodøs rolle som fylkeshovedstad
- Effektiv drift av fylkesfunksjoner (Statlige og regionale etater)
- Kostnader for pasienttransport for Helse Nord til/fra Nordlandssykehuset og UNN
- Konsekvenser for tilgang til relevant utdanningsstilbud i Nordland

Med vennlig hilsen

Rolf Kåre Jensen
Rådmann
Sign.

Grete Kristoffersen
Utviklingsdirektør
Sign.